

RECHTERS

Een Inleiding

ds. R. D. Anderson, v.d.m. te Katwijk

Een typering van het boek

Met het boek “Rechters” komen wij bij een beknopte geschiedenis van de tijd nadat Israël onder Jozua het beloofde land ingenomen had. Het was een moeilijke tijd voor Israël. Het volk was nog omringd door kleine groepen vijanden. Die vijanden teisterden de Israëlieten steeds. De stammen leefden behoorlijk los van elkaar. Elke stam had zijn eigen moeiten, werd aangevallen door aparte vijanden uit hun eigen omgeving en had dus genoeg aan zijn eigen zorgen. Aldus een menselijke typering van deze begintijd. De HERE zag het anders. Zo moeilijk hoefde het helemaal niet te zijn. Hij had beloofd om hun God te zijn, de God van al de stammen van Jakob. Hij zou hen beschermen en zegenen. Helaas zag de HERE dat de stammen steeds zijn eredienst verwaarloosden. Ze deden wat goed was in hun eigen ogen en kozen om de plaatselijke goden, de Baäls, achterna te lopen. Dat was wel erg aantrekkelijk. Men ging er destijds vanuit dat elk land zijn eigen beschermgod(en) had(den). Jahwe zou gezegd hebben dat Hij vanuit de Sinaï met hen het beloofde land zou binnentrekken, maar was het niet zo dat je in dat land ook te maken had met de goden die steeds in Kanaän woonden? (Hoe vaak lopen wij ook niet de gangbare meningen van onze eigen maatschappij achterna? Denk alleen aan mensen die graag de vrouw in het regeerambt zien komen, of homoseksualiteit willen goedkeuren!) De HERE heeft dit gebrek aan vertrouwen veroordeeld (zie 2:1-3). Hij verklaarde *Zich* degene die de vijanden tegen zijn volk stuurde. En Hij was dan ook degene die een redder / rechter zond, wanneer het volk eindelijk weer zijn Naam aanriep met berouw over zijn zonden. Je ziet hier iets van *verbondsgeschiedenis*, dat wil zeggen, de omgang van de HERE met zijn volk. In de geschiedenis van “Rechters” zie je de uitwerking van wat de HERE over zichzelf gezegd had in Exod. 34:6-7.

De HEER! De HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, die duizenden geslachten zijn liefde bewijst, die schuld, misdaad en zonde vergeeft, maar niet alles ongestraft laat en voor de schuld van de ouders de kinderen en kleinkinderen laat boeten, en ook het derde geslacht en het vierde.

Ondanks het feit dat Israël geen langdurige trouw toont, blijft God zijn verbondstrouw tonen. Lees Rechters 2:1-3, 20-23.

Wanneer werd ‘Rechters’ geschreven?

In Rechters 18:31 wordt aangegeven dat Silo niet meer de plek van Gods huis was toen dit deel geschreven werd. Silo werd verlaten toen de Filistijnen de ark buit maakte. Verder kunnen wij merken dat het geschreven werd nadat er een koning in Israël gekomen was (zie 17:6) en vóór dat Jeruzalem door David veroverd werd (zie Rechters 1:21; 2 Sam.5:6-9). Het boek tekent het verlangen en de noodzaak van een koning naar Gods hart, vooral als je de gewelddadige ontwrichting van de maatschappij in de laatste hoofdstukken op je laat inwerken.

In Rechters 18:30 lijkt de ballingschap van het noorden in 734 voor Chr. verondersteld te worden. Dit suggereert dat de laatste hoofdstukken als aanhangsel pas later toegevoegd zijn. Mogelijk is het laatste woord van dit vers door een kleine verandering van één letter een verschrijving. In plaats van “ballingschap van het land” (een vreemde wending zo het lijkt, want een (stuk) land gaat niet in ballingschap), lees “ballingschap van de ark”. Dit past dan met de mededeling van 18:31 en met een datum binnen de reeds gegeven kaders.

Om welke tijdperk gaat ‘Rechters’?

Het boek begint met de rechter Otniël die leefde rond 1350 vóór Christus, dat is ongeveer 100 jaar na de uittocht uit Egypte. Het geeft een overzicht van ongeveer 300 jaar geschiedenis. Wij moeten hiermee beseffen dat vele rechters slechts plaatselijk in een bepaald stamgebied gefunctioneerd hebben (zie het overzicht van het boek). Hun optreden overlapt elkaar vaak genoeg. In deze versplintering van het volk zien wij ook een teken van ontrouw. De samenbindende factor voor de verschillende stammen moest de eredienst van de HERE zijn bij zijn tabernakel. Die stond in het gebied van de voornaamste stam destijds, de stam van Jozua, Efraïm. Desondanks lezen wij nergens in het boek Rechters over de dienst in de tabernakel, laat staan dat de stammen daar samenkomen voor de grote jaarlijkse feesten. Dat is veelzeggend en ook een groot contrast met de samenwerking van alle stammen bij gevaar in de tijd van Mozes (zie de geschiedenis van de strijd tegen Midjan in Num. 31).

Wat was een “Rechter” destijds?

Het woordgebruik zegt het eigenlijk al. Een Rechter was in de eerste plaats iemand die voor het recht onder het volk moest instaan. In elke dorp of stad waren er de *oudsten* die dit plaatselijk deden. Wanneer de belangen van meerdere dorpen of steden behartigd moesten worden, werd deze taak geschonken aan “rechters”. Deze rechters waren verantwoordelijk voor rechtspraak onder het volk en het handhaven van het “recht” tegen het onrecht van vijanden van buitenaf. Wanneer deze functie behartigd moest worden over een heel groot gebied, werd iemand “koning” genoemd (dat is, “opperrechter”, verg. Abimelech in Rechters 9:6). Wat dat betreft zie je in dit boek ook de aanloop naar een koning in Israël. Van belang echter was steeds de belijdenis dat de opperkoning van Israël de HERE zelf moest zijn (11:27). Eindelijk zou Hij als koning van Israël zijn Zoon naar deze aarde zenden. Het boek Rechters verhaalt een deel van deze geschiedenis.

Overzicht van het boek Rechters

1-3:6 **Inleidingen** (kijkt terug op de verovering van Kanaän)

1 – 2:5	literaire brug tussen Jozua en Rechters (de Kanaänieten worden niet uitgeroeid)
2:6 – 3:6	formele inleiding op Rechters (de gevolgen: Baäldienst)

3:7-16 **12 Rechters** (6 periodes van verval en verdrukking)

<i>periode</i>	<i>rechter</i>	<i>stam of afkomst</i>	<i>vijand</i>	
I 3:7-11	Otniël	Kenizziet (Edom)	Kusan-Risataïm van Aram-Naharaïm	
II 3:12-30	Ehud	Benjamin	Eglon van Moab + Ammonieten en Amalekieten	
	3:21	Samgar	<i>onbekend</i>	Filistijnen (speelt zich af tijdens periode III, zie 5:6)
III 4 – 5	Debora (Barak)	<i>onbekend</i>	Jabin van Hazor (Kanaän) (tegen Naftali en Zebulon)	
IV 6 – 8:32	Gideon	Manasse	Midjan + Amalekieten	
	V 8:33 – 9:57			burgeroorlog, regering van Abimelech uit Manasse
10:1-2	Tola	Issachar	<i>onbekend</i> (Tola woonde in Efraïm)	
10:3-5	Jair	Gileadiet ¹ (onbek.)	<i>onbekend</i>	
VI 10:6 – 12:7	Jefta	Gileadiet (onbek.)	Ammonieten en daarna Efraïm (!)	
	12:8-10	Ibzan	Bet-Lechem	<i>onbekend</i>
	12:11-12	Elon	Zebulon	<i>onbekend</i>
	12:13-15	Abdon	Piraton (in Efraïm)	<i>onbekend</i>
	13:1 – 16:31	Simson	Dan	Filistijnen (in dezelfde tijd als Jefta? vgl. 10:7)

17-21 **Aanhangsels** (blik voorwaarts)

17 – 18	Mica, een Leviet en de Daniëten
19 – 21	de verkrachting en moord van een Leviets bijvrouw door Benjaminiëten ²

Vragen

- 1) Het boek Rechters kan gezien worden als waarschuwing tegen onheilige relaties met heidenen. Heeft dit nog zeggingskracht voor ons vandaag de dag? Hoe dan? (zie bv. Exod. 23:32-33; 2 Kor. 6:14-15)
- 2) Een van de thema's in het boek Rechters is dat God zijn kracht laat zien door menselijke zwakheid. Het leger van Gideon wordt bijvoorbeeld gereduceerd tot 300 man. Kan je dit principe ook zien bij andere rechters? Wat heeft dit ons te zeggen? (zie 2 Kor. 12:9-10; 13:3-4)
- 3) Wat zou de schrijver van de brief aan de Hebreëen hebben willen vertellen over de Rechters als hij meer tijd had gehad? Zie Hebr. 11:32-33.
- 4) Uit welke stam kwam de eerste koning, Saul? Zie je verband met vraag 2 en Rechters 19 – 21?
- 5) Er werd gesteld dat het samenbindend factor in de tijd van de Rechters de eredienst behoorde te zijn. Is de eredienst ook voor ons *het* samenbindend factor?
- 6) Zoals bij vele Bijbelboeken is de inhoud in een strakke structuur gebracht (12 rechters in 6 periodes) zodat je het goed van buiten kan leren (verg. Deut. 6:6-9). Besteden jullie aandacht aan het memoriseren van Gods Woord? Hoe kan dat beter?

¹ Gilead was het gebied van de stam Gad, verg. 1 Kron.5:14.

² Na de wraak krijgen de Benjaminiëten vrouwen uit Silo en Jabes in Gilead. Koning Sauls vrouw was waarschijnlijk uit Jabes, zie 1 Sam.11:1-11; 31:11-13.